

Stražarska

Kula

**i
Glasnik Kristove Prisutnosti**

“Stražaru, što je u pogledu noći?”

“Jutro dolazi, a i noć!” (Izaija 21:12,13)

POLUMJESEČNIK
SVEZ. XXXI 15. SRPANJ BROJ 14
A. D. 1910 – A. M. 6038

SADRŽAJ

Izveštaj o Inozemnoj Turneji	209
Samo žrtvovatelji postižu Božansku Prirodu	209
Svi Prvorodeni su Antitipski Leviti	212
Djelo Žetve pomoću Tiskarskih Strojeva	213
Parabolična vizija Gore Tabor	214
Opraštanje i biti oprošteno	215
Grijesi koje nosi žrtveni jarac	216
Vapaj pravde za osvetom	217
Vrsta pomirenja koju će Veliko Mnoštvo učiniti	217
Slava Crkve biti će Trajna	218
Prisustvovanje Nominalnim Crkvenim Službama	219

“Na stražu ću svoju stati, na kulu se postaviti, i motriti da vidim što će mi on reći, i što da mu odgovorim kada budem ukoren.” (Hab. 2:1)

STIJENO VJEKOVA
Jer nitko ne može postaviti
drugi temelj
OTKUPNINA ZA SVE

Na zemlji tjeskoba naroda i smetenost, huka mora i valova(nemirni i nezadovoljni). Ljudima će srca klonuti od straha i od iščekivanja onoga što dolazi na svijet: jer će se uzdramti sile nebeske(crkvene vlasti)...kada vidite da se to događa, znajte da je blizu kraljevstvo Božje. Podignite pogled i podignite svoje glave; jer se približava vaše otkupljenje.—Luka 21:25-31

OVAJ ČASOPIS I NJEGOV SVETI ZADATAK

Ovaj časopis je jedan od glavnih faktora ili instrumenata u sistemu Biblijske Pouke, ili „Bogoslovnog Proširenja,” koje je sada bilo predstavljeno u svim djelovima civiliziranog svijeta po WATCH TOWER BIBLE & TRACT SOCIETY, ovlaštenog 1881, „Za Promicanje Kršćanske Spoznaje.” On ne služi samo kao učionica gdje se Istraživači Biblije mogu sastati na studij Božanske Riječi, nego također i kao kanal komunikacije kroz kojeg se do njih može doći sa obavijestima o Kongresima Društva i o dolasku putujućih predstavnika nazvanih „Putujući starješine,” i biti osvježeni sa izvještajima o Kongresima.

Naše „Berejske Pouke” su tematska ponavljanja ili pregledi STUDIJA koje je naše Društvo izdalo, većinom ugodno uređene, i vrlo korisne svima koji bi zaslužili jedini počasni stupanj kojeg Društvo odobrava, naime, *Verbi Dei Minister* (V.D.M.), koji, kada ga se prevede na Hrvatski glasi, *Sluga Božanske Riječi*. Naše obrađivanje Međunarodnih Pouka Nedjeljne Škole je posebno za starije Istraživače Biblije i Učitelje. Neki to obilježje smatraju neophodnim.

Ovaj časopis čvrsto brani jedini pravi temelj Kršćanske nade koji je sada bio tako općenito negiran – Otkupljenje kroz dragocjenu krv „Čovjeka Krista Isusa, koji je dao sebe kao *Otkupninu* [odgovarajuću cijenu, zamjenu] za sve.” (1. Pet. 1:19; 1. Tim. 2:6) Gradeći na tom sigurnom temelju sa zlatom, srebrom i dragocjenim kamenjem (1. Kor. 3:11-15; 2. Pet. 1:5-11) Riječi Božje, njegov daljnji zadatak je da „svima rasvjetli što je zajedništvo tajne koja od početka svijeta bijaše skrivena u Bogu...da sada crkvi bude obznanjena mnogovrsna mudrost Božja...koja u drugim naraštajima nije bila obznanjena ljudskim sinovima kao što je sada obznanjena.” (Efež. 3:5-9,10)

Oslobođen je utjecaja bilo koje organizacije, sekte ili ljudskog učenja, dok nastoji sve više i više dovesti svaki svoj izričaj u što potpuniju podložnost volji Božjoj u Kristu, kako je izražena u Svetom Pismu. Prema tome časopis je slobodan objaviti odvažno sve ono što je Gospodin rekao – u skladu sa Božanskom mudrošću koja nam je data da to razumijemo. Naš stav nije dogmatičan, nego uvjeren; jer mi znamo što tvrdimo, koračajući sa bezuvjetnom vjerom po sigurnim Božjim obećanjima. Povjerali smo mu pouzdanje, da bude korišten jedino u Njegovoj službi; od tud naše odluke u odnosu na ono što se može i što se možda neće pojaviti na njegovim stranicama da to mora biti u skladu s našom prosudbom onoga što je Njemu ugodno, učenjem Njegove Riječi, za izgrađivanje Njegovog naroda u milosti i spoznaji. I mi ne samo da pozivamo nego mi potičemo naše čitatelje da si dokažu sve izjave iz časopisa sa nepogrešivom Riječju na koju se stalno ukazuje, kako bi se olakšalo takvo ispitivanje.

Za nas Biblija jasno uči:

DA JE CRKVA „HRAM” ŽIVOG BOGA – njegoa „građevina,” čija gradnja traje cijelo Evandeosko doba – od kad je Krist postao Otkupitelj svijeta i „glavni kamen” ovog hrama kroz kojega će kad bude završen Božji blagoslovi doći svim narodima i oni će imati pristup Njemu. – 1 Kor.3:16, 17; Ef. 2:20-22; 1 Moj. 28:14; Gal.3:29

DA SE U MEĐUVREMENU NASTAVLJA KLESANJE, OBLIKOVANJE I POLIRANJE posvećenih vjernika u Kristovo djelo pomirenja, i kada posljednji od tog „živog kamenj”, „izabranog i dragocjenog” bude bio spreman, Veliki Graditelj će ih sve dovesti k sebi kroz prvo uskršnuće; i hram će biti ispunjen slavom i biti će mjesto sastajanja Boga i ljudi tijekom Milenija. – Otkr. 15:5-8

DA JE TEMELJ NADE ZA CRKVU I SVIJET zasnovan na činjenici da je Isus Krist, milošću Božjom, okusio smrt za svakoga, „otkupnina za sve” i da će on biti „istinita svjetlost, koja obasjava svakoga čovjeka i koja dolazi na svijet” u određeno vrijeme. – Hebr. 2:9; Ivan 1:9; 1 Tim. 2:5,6

DA JE NADA CRKVE da će biti poput svog Gospodina, „vidjeti ga kakav doista jest”, biti „sudionikom božanske prirode”, i imati udjela u njegovoj slavi kao sunasljednici. – 1 Ivan 3:2; Ivan 17:24; Rim.8:17; 2 Pet.1:4

DA JE SADAŠNJI ZADATAK CRKVE usavršavanje svetaca za buduće djelo službe; razvijanje u sebi svake milosti; biti Božji svjedok svijetu; i pripremiti se da budu kraljevi i svećenici u sljedećem dobu. – Ef. 4:12; Mat. 24:14; Otkr. 1:6; 20:6

DA JE NADA ZA SVIJET milenijsko kraljevstvo u kojemu će svi dobiti priliku biti blagoslovljeni sa spoznajom i svim drugim – vraćanje svega onog što je Adam izgubio, svima koji to prihvate i koji budu bili poslušni, iz ruku njihovog Otkupitelja i njegove proslavljene Crkve – dok će svi nepopravljivi biti zauvijek *uništeni*. – Djela 3:19-23; Iza. 35

IZVJEŠĆE O INOZEMNOJ TURNEJI

IV. DIO

NA Edinburškom željezničkom kolodvoru dočekala nas je delegacija prijatelja; doista neki su došli u Dundee da nas upoznaju. Imali smo vrlo ugodno vrijeme. Brat John Edgar, MD, obratio se prijateljima iz Edinburgha prijepodne o „Otkupnini i žrtvi za grijeh.” Nismo imali privilegiju čuti govor, ali smo preko drugih saznali da je i zanimljiv i poučan. U poslijepodnevnim satima obratili smo se zainteresiranima, njih oko 140, i nastojali ukazati na to kako Crkva ulazi u zavjetni odnos s Bogom, ne posredničkim djelom, nego „žrtvom.” Istakli smo da će svijet kroz Milenij imati velikog Posrednika postavljenog od Oca, i obećanog kroz Sveto Pismo, te da će se posredovanje temeljiti na Novom Savezu s Izraelom. Pokazali smo da je antitipski Posrednik Krist, Glava i Tijelo, a da je Mojsije bio tip ovog velikog. Kao što je Mojsije posredovao u tipskom Savezu Zakona, tako će veći Mojsije, Krist, staviti u djelo Novi savez s Izraelom. Posrednik će stajati između Boga i svijeta i tisuću će godina štiti ljude od zahtjeva apsolutne pravde; da se preko njega Božansko milosrđe proširi preko Izraela na sve, za njihov blagoslov i uzdizanje do savršenstva.

Pokazali smo kako će se isti blagoslov proširiti na sve ljude, nacije, jezike i plemena, tako što će im biti dopušteno da uđu i postanu članovi Izraela, i tako postanu članovi zemaljskog potomstva Abrahamova, i dionici svih blagoslova Izraelovog Novog saveza. Pokazali smo da će tako, na kraju Milenijskog doba, sva savršena rasa biti „Abrahamovo potomstvo.” Naglasili smo da će, kada Sotona bude pušten iz svoje tamnice, da ih sve iskuša, Abrahamovo potomstvo svih naroda biti ispitano u pogledu dostojnosti ili nedostojnosti vječnog života, i da će cijeli broj ovih biti „kao pijesak morske obale od mnoštva.” Podsjetili smo naše slušatelje da je za Abrahama tako zapisano: „Tvoje će potomstvo biti mnoštvo kao pijesak na morskoj obali.” Tako će na kraju sve obitelji na zemlji biti blagoslovljene preko Abrahama; kao što je pisano: „Učinio sam te ocem mnogih naroda.” – Rimljanima 4:17.

„KAO ZVIJEZDE NA NEBU”

Zatim smo pogledali duhovno sjeme Abrahamovo, uspoređeno sa zvijezdama na nebu. Shvatili smo da je Isus bio prvi, Kapetan, Preteča ovih. Vidjeli smo da je postao Abrahamovo Duhovno Sjeme svojom žrtvom, kao čovjek Isus. Čuli smo apostola kako potiče sve nas koji želimo biti njegovi sunasljednici u Kraljevstvu, govoreći: „Zaklinjem vas, braćo, milosrdem Božjim, prikažite svoja tijela za žrtvu živu, svetu i Bogu ugodnu.” (Rim. 12:1.) Primijetili smo činjenicu da samo žrtvom svatko može doći u ovaj duhom začeti odnos s Bogom kao „nova stvorenja u Kristu Isusu.”

Okrenuli smo se Svetom Pismu koje je navijestilo okupljanje izabrane Crkve ovim riječima: „Skupite mi moje svete, one koji sa mnom sklopiše savez žrtvom”; „Bit će moji, govori Gospodin, kad uredim svoje dragulje.” Ovdje smo vidjeli klasu Crkve, klasu dragulja, one koji su se sada okupili.

Zatim smo primijetili sklad između apostolovog poticaja, da svoja tijela prikazujemo kao živu žrtvu, svetu i prihvatljivu Bogu, i izjave proroka da svi oni ulaze u zavjetni odnos s Bogom kroz žrtvu. Primijetili smo činjenicu da nitko osim žrtvovatelja ne može sada stupiti u ovaj zavjetni odnos s Bogom; „Sada je prihvatljivo vrijeme” kada će takve žrtve biti primljene od strane Gospodina kroz, i pod, i uračunavanjem milosti našeg velikog Zagovornika. Svijet nije prihvaćen na ovaj način, već obrnuto: umjesto da budu pozvani da žrtvuju svoju zemaljsku prirodu, bit će im dana prednost vraćanja do savršenstva. (Djela apostolska 3:19-21.) Prednost žrtvovanja je, dakle, jedinstvena za ovo doba. Crkva Prvorodenih prikazuje svoja tijela živim žrtvama, prihvaćajući službe velikog Branitelja, kojeg je Bog odredio upravo za tu službu, i koji rado prihvaća žrtve kao članove njegova Tijela, njegove Zaručnice, njegove Crkve, „Prvorodence, čija su imena zapisana na nebu.”

SAMO ŽRTVOVANI POSTIŽU BOŽANSKU PRIRODU

Ovo prihvaćanje žrtve Crkve temelj je našeg prihvaćanja kao novih stvorenja, duhovnih, i oni s Gospodinom čine duhovni Izrael, duhovno ili nebesko Potomstvo Abrahamovo. Primijetili smo činjenicu da ovo Duhovno sjeme ni u kom smislu nije zauzelo mjesto prirodnog sjemena Abrahamovog. Zaista, niti Abraham, niti bilo tko tijekom četiri tisuće godina nije znao ništa o Božanskom planu u odnosu na Duhovno Sjeme. Sva obećanja koja su im data bila su zemaljska. Stoga je, kao što apostol kaže, evanđeoski poziv da postanemo duhovno sjeme po vjeri bio potpuno novi prijedlog – „Otajstvo skriveno od prošlih doba i razdoblja, ali sada otkriveno svetima.” Vidjeli smo da se cjelokupna stvar Evanđeoskog doba i njegov poziv može promatrati kao prekid u Božanskom planu i namjeri za Izrael i svijet. Ovo Evanđeosko doba, stoga, treba promatrati kao zgradu. Čim bude dovršeno, ponovno će se nastaviti Božje djelovanje s prirodnim Izraelom, samo na višem i uzvišenijem planu, kroz većeg Posrednika, Krista, koji zauzima mjesto tipskog Posrednika, Mojsija. Podsjetili smo prijatelje da tako piše apostol u Rimljanima 11:25-32 ; Djela 3:22,23.

Izrael je uočio svoj neuspjeh u postizanju vječnog života pod Savezom zakona. Bog je priznao neuspjeh i ohrabrio ih da očekuju vrijeme kada će Mesija zauzeti

Mojsijevo mjesto i uspostaviti za njih veći Novi Savez. Ovaj Novi Savez je bio najavljen (Jeremija 31:31), govoreći: „Nakon onih dana, govori Gospodin, sklopit ću Novi savez s domom Izraelovim i s domom Judinim.” Mojsije je proročanski prorekao velikog Posrednika i bolje djelo koje će izvršiti za narod, obnavljajući ili sklapajući novi njihov Savez. Sveti Petar skreće pozornost na njegove riječi, govoreći: „Mojsije je uistinu rekao ocima: Proroka će vam Gospodin, Bog vaš, podignuti između vaše braće kao što sam ja.” Ja sam tip u malom; Ja sam posrednik ovog Saveza zakona, ali neučinkovit. Kada antitip dođe, savez će biti postavljen na višu osnovu pomoću njegove bolje žrtve, i to će od njega stvarno napraviti Novi zakonski savez.

Stoga su Izraelci počeli iščekivati Mesiju koji će na taj način preobraziti njihov Savez zakona, za koji su ustanovili da vodi u smrt, u Novi savez zakona, koji će za njih značiti vječni život i sve blagoslove kojima su se nadali. Stoga su željno iščekivali Mesiju, ali nisu znali da će on, kada on dođe, biti Abrahamovo duhovno sjeme, sastavljeno od mnogih članova. To je bilo otajstvo koje nije bilo dopušteno spoznati ni njima, ni drugima – nego samo svetima. Nisu znali da će za razvoj ovog antitipa Mojsija biti potrebno gotovo devetnaest stoljeća. Kako su mogli? Misterij nije otkriven. Ipak, ovo je bila Gospodnja poruka njima preko posljednjeg od njihovih proroka, „Evo, šaljem svog Glasnika,... Glasnika Saveza, u kojem uživate. [Nadali ste mu se ovoliko dugo vremena. On je , koji će vam ga kao Sluga Saveza zakona učiniti stvarno djelotvornim na način na koji Mojsije to nije mogao učiniti.] Ali tko može podnijeti dan njegova dolaska i tko će opstati kad se on pojavi? Jer on je poput sapuna bjelilaca i kao oganj koji čisti. On će sjediti kao čistač da očisti sinove Levijeve, da mogu prinijeti Jahvi žrtvu ugodnu.” – Malahija 3:3.

PROČIŠĆAVANJE ANTITIPSKIH LEVITA

Istakli smo da je naš Gospodin došao u skladu s ovim proročanstvom; da je bio prisutan kod Židova kao žetelac, i da je vijačom odvojio pljevu od žita. Kao Pročišćivač, on je kroz cijelo ovo Evandeosko doba pazio da oni koji su došli k Ocu, kroz njega, prođu kroz vatrena iskušenja i iskustva, koja bi u potpunosti testirala njihovu odanost i njihovu sposobnost da budu povezani s njim u velikom Kraljevstvu Slave kao udovi njegova Tijela, kao udovi njegove Zaručnice, kao udovi velikog većeg Proroka, Svećenika, Posrednika, Kralja.

Pratili smo stvar u riječima svetog Pavla u Rimljanima 11:27 , gdje nas uvjerava da čim Crkva, Tijelo Kristovo, bude dovršena, Božji savez s Izraelom, Novi savez, bit će uspostavljen. Tada će im grijesi biti oprošteni, njihove nepravde oproštene, a oni kao Božji

narod bit će primljeni natrag u Božansko zajedništvo, preko velikog Posrednika. Istaknuli smo Apostolove riječi – „Milosrđem tvojim zadobit će”; da je Božje milosrđe; da primarno dolazi preko Gospodina Isusa. Ipak, to je „vaše milosrđe”, milosrđe Crkve – milosrđe Božje i Kristovo kroz vas prirodnom Izraelu i kroz prirodni Izrael za blagoslov svakoga tko želi od svih obitelji na zemlji. O, dužine i širine, i visine i dubine ljubavi Božje; kako su nedokučiva njegova bogatstva i nedokučive njegove tajne! A ipak su njegove tajne, njegovi planovi veličanstveni, velikodušni, puni ljubavi i pravedni. Možemo se radovati, ne samo zbog udjela koji će Crkva imati u veličanstvenom Božjem planu, nego i zbog udjela koji će imati Izrael vraćen Božjoj naklonosti, i u blagoslovima koji će tada poteći na sve obitelji zemlje.

Večernji termin za javnost bio je u „Kraljičinih sobama”. Vrijeme je opet bilo nepovoljno, ali unatoč tome bila je dobra posjećenost od oko 600. Imali smo izvrsnu pozornost; naša tema je bila, „Gdje su mrtvi?”

Zbog Kraljeva sprovoda, vožnja vlakova je bila poremećena i tako je bio ometen naš namjeravani posjet Middlesboroughu. Žalili smo zbog razočaranja, ali smo u njemu lako mogli vidjeti Božju providnost, jer nam je dan bio vrlo potreban u Londonu da se uhvatimo nekih naših književnih djela za tisak.

PROPOVIJEDANJE S WHITEFIELDOVE PROPOVJEDAONICE

U nedjelju ujutro, 22. svibnja, ponovno smo zauzeli staru propovjedaonicu Georgea Whitefielda u „Whitefield Tabernacleu,” London. Bilo je prisutno oko 700 prijatelja. Među njima su bili prijatelji iz Londona i neki koji su prevalili znatne udaljenosti. Naš tekst je pronađen u Kološanima 2:6-8 . Poticali smo prijatelje na vjernost i podsjetili ih da je velika kušnja našeg Gospodina Isusa bila njegova odanost Ocu – Očevoj volji – Očevom putu – Očevu vremenu – svim Očevim pripremama. Podsjetili smo ih da je Isus pokazao vlastitu lojalnost time što je ignorirao vlastite preferencije da u svemu spozna i vrši volju Oca koji ga je poslao. Istakli smo da trebamo biti ukorijenjeni, utemeljeni i izgrađeni u našem Gospodinu i Učitelju u svim tim aspektima. Pokazali smo da će različiti testovi kojima je dopušteno da s vremena na vrijeme dolaze na Crkvu Božju, od prvog do posljednjeg, biti testovi ovih različitih kvaliteta srca i uma – testovi odanosti srca. Poslušnost Gospodinu u mislima, kao i u riječima i u djelima znači pobjeđivanje sebičnih sklonosti ili tendencija, koje su nam zajedničke sa cijelim svijetom čovječanstva u njegovom palom stanju. Naglasili smo da ovo uključuje bitku, svađu, a borba nije ni protiv Oca, ni protiv Braće, ni protiv Istine, ni protiv Gospodina, ni protiv Svijeta, ni protiv Đavla. Borba je protiv stare prirode s njezinim izopačenim ukusima, apetitima i voljom. Kao nova

stvorenja trebamo voditi dobar boj vjere s našim prirodnim sklonostima i da se držimo u Božjoj ljubavi, potpuno podložni njegovoj volji.

Navečer je u Royal Albert Hallu održan treći i posljednji Londonski javni skup. Što se tiče publike, sudeći po izgledu, u tri nedjelje postojao je stalni napredak – dobro, bolje, najbolje. Brojke su, međutim, bile u obrnutom omjeru, 7.500, 6.000 i 5.000. Uzimajući u obzir uzbuđenje u gradu povezano s kraljevom smrću i pogrebnim obredima, te uznemirenost javnosti s time povezana, mislimo da su rezultati bili izvanredni.

Liberalni izvodi iz propovijedi objavljeni su u nekoliko velikih časopisa i doprli do vjerojatno milijun ljudi. Reakcije na „Narodne propovjedaonice” koji su podijeljeni u velikim količinama bilo je oko tisuću, dok su odgovori čitatelja novina iznosili preko četiri tisuće, prije nego što smo krenuli kući, sa silnom poštom koja je i dalje pristizala. Sveukupno smo smatrali da je Gospodin jako blagoslovio službu svoje Istine u vezi s Londonskim i pridruženim sastancima. Ne možemo se, naravno, nadati da će sa „Sadašnjom istinom” biti dosegnuto još mnogo tisuća, ali bili smo sasvim zadovoljni suradnjom s našim britanskim prijateljima u mjeri u kojoj smo mogli i prepustiti rezultate Glavnom žeteocu. Ne sumnjamo da će on blagosloviti svoju poruku milosti i istine svima koji su u stanju spremnosti srca za to.

U ponedjeljak, 23. svibnja, posjetili smo Luton i proveli vrlo ugodno poslijepodne s tamošnjim prijateljima Istine, njih oko 50, razgovarajući s njima o uvjetima uzvišenog poziva, njegovoj vrijednosti, uvjetima pod kojima smo prihvaćeni od Boga u Kristu, kao članovi njegova Tijela, i dodijeljen im je savezni odnos kao „novih stvorenja u Kristu.” Naglasili smo da se ovo stanje mora održavati strpljivom ustrajnošću u činjenju dobra i bdijenju u molitvi; i taj neuspjeh da se razviju plodovi i milosti Duha, i da se postane „preslika Božjeg dragog Sina”, značio bi gubitak svega. Stoga se Božja poruka milosti jednom prihvaćena mora smatrati ili porukom „života na život ili smrti na smrt.” Navečer smo imali javnu službu koju je dobro posjećivala vrlo inteligentna klasa ljudi do broja od oko 650. Naša tema je bila, „Čovjekova prošlost, sadašnjost i budućnost u svjetlu Biblije.” Raspravljali smo o tome na uobičajeni način. Mnogi su posvetili veliku pozornost i pokazali značajan interes. Neka Gospodin blagoslovi interese njegove stvari tamo!

NAŠ RASTANAK U LONDONU

Proveli smo utorak, 24., u daljnjoj potrazi za prikladnim prostorom za londonsku crkvu i urede Društva, s prividnim uspjehom, ali ništa definitivno.

Prema dogovoru sastali smo se s londonskom crkvom poslijepodne. Na naš poziv vjernici su uzeli Čaj

sa nama, kao naši gosti, podijelivši broj između raznih čajana u blizini. Nakon toga ponovno smo se okupili u Whitefield Tabernacleu. Tamo smo prijateljima održali obiteljski govor, rekavši im da cijenimo njihov trud u vezi sa nedavno završenim sastancima; govoreći im također ono što znamo o rezultatima i izražavajući naše nade za budućnost – da bi se mogli pronaći neki drugi, i da su u svakom slučaju aktivnosti Crkve zasigurno još više zbližile sve njezine članove u ljubavi i jedinstvu duha i u sponama mira.

Nakon obraćanja od otprilike sat vremena, dok smo zatvarali program, jedan od starješina skupštine primijetio je da, dok su svi oni priznavali brata Russella kao pastora, i doista glasali za njega svake godine, kada su se pretplatili na STRAŽARSKU KULU, unatoč tome smatrao je da bi bilo i mudro i ispravno nominirati ga i izabrati na formalan način za pastora Londonske skupštine. Stvar je podržana, i kada je brat Hemery dao glasovanje, to je jednoglasno prihvaćeno. Zahvalili smo zajednici na ovom još jednom dokazu njihove ljubavi i povjerenja, i uvjerali smo ih da su nam njihovi interesi uvijek bili blizu srca, i sumnjali možemo li za njih kao pastor učiniti više nego što smo već učinili, ali da u svakom slučaju mogu biti sigurni da će i dalje imati našu ljubav i molitve i najbolje napore. Nismo znali hoće li nam Gospodin sada dopustiti da ih vidimo dvaput godišnje ili ne, već će to prepustiti njegovom providnosnom vodstvu u interesu njegova djela. Na naš zahtjev starješine i đakoni susreli su se s nama u uredima Društva od deset do jedanaest navečer, tijekom kojeg smo vremena došli u bliži kontakt s raznim sastancima londonske Crkve i njihovim vođama. Naš je program završio molitvom za Gospodinov blagoslov nad njegovim djelom posvuda, a posebno u metropoli Velike Britanije.

LIVERPOOL – BELFAST – DUBLIN

Iako je Istina već nekoliko godina uspostavljena u Liverpoolu, činilo se da nikada nije procvjetala sve do nedavno. Uzrok tome je očito bio pokušaj da se sastanci vode kao „misionarski rad,” a ne kao satovi proučavanja Biblije. U protekle dvije godine postignut je znatan napredak, do sada razred ima prosječno oko šezdeset, dobro su informirani, posvećeni i, koliko možemo procijeniti, „zdravi u vjeri.” Na poslijepodnevnom programu bilo je prisutno oko 110, a mi smo imali najveću pozornost dok smo nastojali izložiti neke značajke „Misterija, skrivenog od prošlih doba i razdoblja” – Krist u vama [Crkvi] nada slave, i vi, Crkva, u Kristu, kao članovi, baštinici slave.

Nastojali smo razjasniti činjenicu da cijela Crkva prvorodenih uključuje „Malo stado”, „Kraljevsko svećenstvo”, i također i „Veliko mnoštvo,” koji će biti njihovi suputnici na duhovnom nivou u djelu Kraljevstva. Svi ovi, pokazali smo, pripadali su „Crkvi

prvorođenih,” i bili su tipizirani u izraelskim prvorođencima koji su bili preskočeni ili pošteđeni „te noći”, kada su prvorođeni Egipćana ubijeni. Pokazali smo da je noć koja prethodi danu njihovog izbavljenja iz Egipta predodžba za ovo Evandeosko doba, koje prethodi Milenijskom danu izbavljenja. Sav Božji narod bit će u potpunosti izbavljeni od sila Grijeha i Smrti, i od vlasti Sotone, i od svih njegovih zlonamjernih vojski u nadolazećem Milenijskom danu. Ali sada, unaprijed, prvorođeni su preskočeni i pošteđeni. Antitip tih prvorođenih Izraela, ili Crkve prvorođenih, svi su začeti od Duha Svetoga u duh prirode i sinovstva tijekom ovog Evandeoskog doba.

SVI PRVOROĐENI SU ANTITIPSKI LEVITI

Kao što je Bog učinio da prvorođeni Izraelovi budu razmijenjeni za jedno Levijevo pleme, tako su nakon toga svi leviti predstavljali „domaćinstvo vjere” – duhom začete ovog doba. Pokazali smo da su ovi u antitipu podijeljeni u dvije klase – „Malo stado” svećenika, „Kraljevsko svećenstvo” pod Isusom i „Veliko mnoštvo,” koje će na kraju izaći iz velike nevolje, perući svoje haljine i ubijeljujući ih u Janjetovoj krvi. Potonji će biti suradnici Crkve u Kraljevstvu nebeskom, iako bez krune i počasnog sjedišta na prijestolju. Oni će biti „pred prijestoljem” i imati palmine grane pobjede. To smo također vidjeli u Psalmu 45, gdje je Kristova Zaručnica prikazana kako je dovedena pred Kralja u odjeći od finog lana i zlata, a zatim je slijedi u njegovu prisutnost „djevice njezine družice.” Vidjeli smo istu klasu prikazanu u Otkrivenju 19. Pri padu Babilona oni će biti potpuno oslobođeni plašljivosti koja ih je sputavala i rado će klicati Nevjesti i reći: „Radujmo se i veselimo se i dajmo slavu Bogu, jer je svadba Janjeta došla i njegova Nevjesta se pripremila.” Više od toga, na kraju će čuti poziv da mogu sudjelovati u slavnoj proslavi ili svadbenoj gozbi ili „Bračnoj večeri”. Opet smo ih vidjeli predstavljene u Rebeci i njezinim djevojkama, ili sluškinjama, koje su je pratile kad je otišla postati Izakova nevjesta.

Primijetili smo da su oni koje je Bog primio tijekom ovog Evandeoskog doba „svi pozvani u jednoj nadi svog poziva,” svi privučeni na isti način; uvjeti za svakoga i za sve su isti, naime: „Ako tko hoće biti moj učenik, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi.” Neka prinese svoje tijelo kao žrtvu živu, svetu i Bogu ugodnu. Tako svi sada pozvani i primljeni od Gospodina ulaze u zavjetni odnos s Ocem žrtvom, slijediti primjer dragog Otkupitelja. Svakom pojedinom od ovih zavjetovatelja žrtvom je Isus kao njihov Zagovornik prije svega prisvojio dostatnu količinu svoje zasluge da pokrije njihove mane.

Razlika između onih koji će sačinjavati veliku masu kućanstva vjere i „Malog stada” „Kraljevskog

svećenstva” bit će u tome što će potonji očitovati više revnosti, više duha Glave u svojoj vjernosti da polože svoje živote u službi Gospodina, Istine i braće. Svi se na kraju moraju pokazati lojalnima, inače neće biti ni u jednoj klasi, već će umrijeti drugom smrću. Ne smijemo smatrati „Veliko mnoštvo” neplemenitim i izdajničkim prema Gospodinu i njegovoj stvari, jer nijedan takav neće biti prihvatljiv za vječni život na bilo kojem planu postojanja. Oni imaju istu ljubav prema istini i pravednosti i prema braći kao „Malo stado,” „Kraljevsko svećenstvo,” ali u manjem stupnju; pokazuju manje revnosti. Otuda su „zbog straha od smrti cijeli život podvrgnuti ropstvu”; zbog straha od cijene, oni suzdržavaju svoju žrtvu dok nije prekasno. Napokon će doći test da se utvrdi hoće li ili neće odbaciti Gospodina, Istinu i Braću. Oni koji se neće htjeti odreći svojih zemaljskih prava bit će nedostojni daljnjeg zavjetnog sinovstva ni pod kojim uvjetima. Ali oni koji će se, kada budu stavljeni na kušnju, pokazati lojalnim, smatrat će se suputnicima, slugama Zaručnice i biti njezinim suradnicima u djelu Kraljevstva.

NISMO OPRAVDANI FILOZOFIJOM

Međutim, potaknuli smo prijatelje da se prisjete da su mnogi od nas bili opravdani i u zajedništvu s Bogom, te da su svoja tijela predstavili živim žrtvama, da su primili pripisanu Kristovu zaslugu, a naše su žrtve prihvatili Otac i Sveti Duh. Posvojenje je bilo dano, prije nego što smo razumjeli mnogo toga što se tiče filozofije Pomirenja ili značaja Otkupnine, ili bilo čega o njezinoj primjeni. Ne samo da je to vrijedilo za nas, već je to vrijedilo za sve kršćane tijekom ovog Evandeoskog doba stoljećima. Stoga smo poticali da nitko ne smatra puko znanje o otkupnini i filozofiji pomirenja najvažnijim pitanjem. Umjesto toga, trebali bismo priznati da naše povjerenje u Krista i naše posvećenje da vršimo Očevu volju i naša vjernost u tome, čak i do smrti, čine uvjete naše prihvatljivosti i osnovu naše nade u sunasljedstvo s našim Gospodinom u njegovom Kraljevstvu.

Sada nam je dana posebna svjetlost iz Božje riječi o filozofiji pomirenja, kao kompenzacija ispraznim filozofijama ljudske tradicije, koje niču oko nas – teozofija, kršćanska znanost, evolucija, itd. Da nije bilo ovoga Bogom danog svjetla u vrijeme žetve, mnogi od nas mogli su u potpunosti otpasti od Gospodina i njegovih milostivih aranžmana. Naše znanje o otkupnini treba smatrati posebnim i vrlo velikim blagoslovom Gospodnjim njegovom narodu tijekom ovog vremena žetve. Ali, iako trebamo cijeniti znanje o otkupnini kao poseban znak Božje naklonosti i vodstva i blagoslova u vezi s Istinom, ne bismo trebali razmišljati o tome da to znanje učinimo testom bratstva ili zajedništva. Koliko znamo, neki od Gospodinovog naroda danas mogu biti potpuno u Božjem zajedništvu,

potpuno u zavjetnom odnosu s njim, bez uvažavanja ove filozofije, kao što su bili neki od naših predaka.

Isto tako, čuvajmo se kako nas Protivnik ne bi nastojao uhvatiti u zamku i zvesti nas u proučavanju u pogledu Velikog Mnoštva. Kad bi nas mogao dovoljno zainteresirati za ovo, ili za bilo koje slično pitanje, tako da od toga postane predmet rasprave u Crkvi i izazove podjele među braćom i posrnuće nekih, možemo biti sigurni da bi to bilo po volji našem Protivniku u onoj mjeri u kojoj bi bilo na štetu Božjem narodu. Ako nam stoga neki kažu da ne mogu vidjeti „Veliko Mnoštvo” kao mi – da je to duhovna klasa, duhom začeta, itd. – mi odgovaramo: „U redu, ne možete biti krivi za ono što ne vidite! Ako vam kasnije Gospodin podari još veće otvaranje očiju razumijevanja, to će biti razlog za još daljnju radost, ali sada se radujte onome što vidite.”

U svakom slučaju, prisjetimo se da nitko nije bio „pozvan” da bude iz klase „Velikog mnoštva.” Sjetimo se da smo pozvani u jedinu nadu našeg poziva, naime, u razred Nevjeste. Potrudimo se da naš poziv i izbor budu sigurni. Pouzdano znamo da nikada nećemo napredovati u svojim interesima kao novih stvorenja sukobima i podjelama među članovima Tijela Kristova, „malog stada,” samopožrtvovnih svećenika. Nedvojbeno postoji mnogo točaka sličnih ovome koje je Protivnik nastojao načiniti kamenjem spoticanja i stijenama sablazni za odvajanje Gospodinova naroda. „Nisu nam nepoznate njegove namjere,” a biti upozoren znači biti naoružan protiv njih. Naše je očuvati jedinstvo duha u sponama mira.

Budimo zahvalni za sve što nam je Bog u svojoj providnosti objavio; i „imajmo svi isti um,” kako poziva apostol, i budimo povezani u ljubavi i umnažajmo Tijelo. Nisu mudri, niti mogu biti sretni oni koje Protivnik odvraća od žetve da bi se raspravljali o tome tko je pronašao dragulje istine i tko ih je najviše pokazao drugima. Žetva je velika, radnika je malo, Gospodar je pristao da možemo služiti! Kakva je to naša privilegija! Kako bismo se trebali radovati prilici koja nam je pružena da našem Gospodinu i našem Otkupitelju očitujemo našu ljubav i našu revnost za Njega, za Istinu, za braću koja su u svjetlu Istine, i za druge koji su još uvijek u Babilonu i tami!

DJELO ŽETVE S TISKARSKOM MAŠINERIJOM

Skrenuli smo pozornost na činjenicu da je žetva neko vrijeme bila ograničena gotovo isključivo na Braću, ali da u posljednje vrijeme Gospodin otvara druge kanale. Na primjer, on koristi novine u svim dijelovima svijeta, kao svoja sredstva za prenošenje poruke radosne vijesti svima koji su još u tami, ali koji su stvarno u srcu, i kroz posvećenje, njegov narod. Za nas ovo ukazuje da zaliha posvećenih žetelaca nije dovoljno velika, ili da Gospodinov narod,

blagoslovljeni znanjem o „Sadašnjoj istini,” nisu revni koliko bi trebali biti. Iz jednog od ovih razloga, bez sumnje, Bog koristi neposvećene talente i kanale, radije nego da dopusti da vrijeme žetve prođe – umjesto da dopusti da itko od braće ostane bez potrebnog svjetla i pomoći. Poticali smo na više ljubavi, više revnosti, više duha samopožrtvovnosti i predanosti Gospodinu i našim dragocjenim povlasticama koje imamo kao njegovi suradnici.

Večernja služba u Liverpoolu bila je izuzetno dobro posjećena za sastanak koji traje tjedan dana, a broj se procjenjuje na 1600. Da je velika dvorana bila središnje smještena, sigurno bi bilo puno više prisutnih. Pozornost je bila izvrsna, lica iskrena i inteligentna. Naša je tema bila „Čovjekova prošlost, sadašnjost i budućnost.” Rezultati su kod Gospodina. Literaturu na vratima uzimali su s velikom pohlepom.

Dragi prijatelji, njih šezdesetak, pjevali su nam s pristaništa i mahali nam za pozdrav dok smo noćnim brodom putovali za Belfast, Irska. Naša su sjećanja na naš posjet vrlo dragocjena i poticajna.

U Belfastu ih je desetak čekalo naš dolazak. Tamo smo bili vrlo gostoljubivo ugošćeni i uživali smo u sastancima. Poslijepodne smo se susreli s malim razredom od dvadesetak i razgovarali s njima na isti način kao i na našim drugim stanicama, pokazujući razliku između Božjeg ophođenja s Crkvom tijekom ovog doba, uvedenu u zavjetni odnos s Ocem od strane velikog Zagovornika, i njegovo postupanje s Izraelom i svijetom tijekom tisuću godina velikog Posredničkog Kraljevstva i njegovo konačno prihvaćanje svih savršenih i dostojnih od čovječanstva da budu njegovi sinovi u punom zavjetnom odnosu za vječnost.

Navečer smo se obratili oko 400 ljudi vrlo inteligentnog izgleda, pobožnog i kršćanskog držanja, od kojih su većina bili muškarci. Naša tema bila je „Lopov u raj; bogataš u paklu; Lazar u krilu Abrahamovu.” Imali smo najozbiljnije i pažljivo saslušanje, i, znajući da će prilika za pitanja sigurno biti poželjna, otvorili smo put. Ostala je puna polovica slušatelja, jer su pitanja bila dobra, precizna i pokazivala su ozbiljnost i promišljenost u pogledu teme o kojoj se raspravljalo. Gospodin nas je blagoslovio u odgovorima na ova pitanja osvježivši nam pamćenje odgovarajućim recima iz Svetog Pisma, koji su slušateljima djelovali uvjerljivo.

Sljedećeg jutra krenuli smo vlakom za Dublin, u pratnji nekoliko braće. U Dublinu nas je dočekalo onoliko tamošnjih prijatelja koliko je moglo biti pošteđeno svojih poslovnih angažmana – oko osam. Uskoro smo bili s njima u maloj dvorani. Bilo ih je tridesetak. Opet smo ponavljali dragocjenosti Božanskog plana, posebno odredbe i uvjete našeg uzvišenog poziva u sunasljedstvo s našim Otkupiteljem u njegovom Kraljevstvu. Nakon toga su mnogi od nas

zajedno popili čaj u restoranu. Odatle smo otišli na javnu službu u Ancient Concert Rooms, gdje se okupilo oko 400 publike. Naša je tema bila „Čovjekova prošlost, sadašnjost i budućnost u svjetlu Biblije.” Mnogi su očito bili duboko zainteresirani. Vjerujemo da su neka srca bila dirnuta većim shvaćanjem „ljubavi Božanske, ljubavi koja sve nadmašuje,” i da je njima Očev karakter bio do određenog stupnja očišćen od ljage koju su na njega bacila vjerovanja mračnog vijeka.

Nakon završetka sastanka pružena je prilika za pitanja. Tajnik YMCA-e, koji je bio na našem sastanku prije godinu dana, bio je prisutan i ovaj put, i to s više pitanja, te s oko pola tuceta suradnika ministarskog izgleda. Međutim, svi su dali prednost dublinskom rektoru koji je nadaleko poznat kao sposoban čovjek, rekli su nam, a također i profesoru na fakultetu, a također i vjerskom raspravljaču. Obasipao nas je nizom

pitanja na koja smo vrlo rado odgovorili. Snaga naših odgovora leži u njihovoj Biblijskoj povezanosti, i doista, koliko je to bilo moguće, odgovorili smo jezikom Svetog Pisma. Pitanja su trajala oko sat vremena, a cjelokupna služba oko tri sata. Smatrali smo da je Istina opravdana i da su se nekima više otvorile oči. Zahvalili smo Gospodinu za službu njegove Riječi i time završili naš posljednji govor na Britanskom tlu.

Sljedećeg dana, u subotu, krenuli smo za Liverpool, stigavši na naš parobrod koji je krenuo kući za dovoljno vremena. Tridesetak prijatelja dobilo je propusnice za ukrcaj na brod, ali ih desetak drugih nije uspjelo dobiti i mahnuli su nam s pristaništa. Dok je naš brod plovio prema moru, društvo od pedesetak pridružilo se pjevanju, „Blagoslovljena bila veza koja nas veže” i „Bog budi s tobom dok se ponovno ne sretnemo” – sretan i nadahnjujući završetak našeg posjeta Europi!

PARABOLIČNA VIZIJA GORE TABOR

– MATEJ 17:1-8;14-20 . – 24. SRPNJA –

Ključni tekst: – „Ovo je Sin moj ljubljani, koji je po mojoj volji; njega slušajte.”

ZAKLJUČUJUĆI naše posljednje proučavanje, naš je Gospodin šest dana nakon toga odveo Petra, Jakova i Ivana, trojicu svojih miljenika među učenicima, na visoku planinu. Tamo se pred njima preobrazio; to jest, njegov izgled se promijenio, njegovo lice je zasjalo kao sunce, njegove haljine su bile bijele poput svjetlosti. Tada je vizija rasla i činilo se da Mojsije i Ilija razgovaraju s preobraženim Isusom. Impulzivni sveti Petar, željan služenja, pitao je da li je Učiteljeva volja da na vrhu planine sagrađe tri šatora, jedan za njega, jedan za Mojsija i jedan za Iliju. Jedan od evanđelista kaže: „Nije znao što je rekao.” Drugi izvještaj pokazuje da su trojica učenika neko vrijeme bila obuzeta nečim poput pospanosti, ali su kasnije postali potpuno budni.

Tom su prilikom začuli glas s neba koji je rekao: „Ovo je Sin moj ljubljani koji mi je po volji, njega slušajte.” Bile su potrebne ljubazne riječi i dodir našeg Gospodina da se apostoli oslobode njihovog straha, i podigavši pogled, nisu vidjeli nikoga osim Isusa. Njegovo preobraženje je nestalo, a bio je to Učitelj, kao i prije. Ako su na trenutak mislili da je Isus ušao u slavu, sada su uvidjeli da su bili u zabludi. Drugi izvještaj nam govori da im je Isus, dok su silazili s gore, naredio da nikome ne govore o viđenju sve do njegova uskrsnuća od mrtvih. Tako im je objasnio da je cijela stvar vizija, priviđenje. Ovo je bilo ispunjenje onoga što im je rekao u svojim posljednjim riječima naše lekcije od prije tjedan dana: „Ovdje stoje neki koji neće okusiti smrt dok ne vide Sina Čovječjega kako dolazi u svom Kraljevstvu.” Ova tri učenika stajala su u njegovoj prisutnosti u vrijeme kada su te riječi izgovorene, a sada su vidjeli Sina čovječjeg u slavi

njegovog Kraljevstva – u viziji. Stvarnost te vizije još se nije ostvarila, iako je sigurno blizu, čak i pred vratima.

Sam sveti Petar izjavljuje da su prihvatili viziju kao potvrdu jamstva našeg Gospodina o dolasku njegova Kraljevstva. U svojoj poslanici kaže: „Nismo slijedili lukavo smišljene bajke, kad smo vam obznanili snagu i dolazak našega Gospodina Isusa, nego smo bili očevici njegova veličanstva (njegova Kraljevstva), kad smo bili s njim na svetoj gori.” (2. Petrova 1:16,18) Pa ipak, apostol nam nastavlja govoriti da je ova vizija, koliko god bila korisna u to vrijeme, postala sekundarna kako je došao do boljeg razumijevanja proročanstva koje detaljnije opisuje drugi dolazak našeg Gospodina i Kraljevstva. On kaže: „Imamo sigurniju riječ proroštva [sigurniji dokaz od vizije] na koju trebamo paziti kao na svjetiljku koja svijetli na tamnom mjestu do zore” – do tisućljetne jutarnje zore. – 2. Petrova 1:19.

Prije nego što napustimo priču o preobraženju, koje je simboliziralo slavu Kraljevstva našega Gospodina, bilježimo njegove milostive riječi upućene uplašenim učenicima: „Ustanite i ne bojte se.” U nekoliko navrata im se tako obratio. Čini se da po prirodi mnogi od nas imaju svijest o vlastitim nesavršenostima i spoznaju svoje nedostojnosti Božje naklonosti, a strahovi nas vjerojatno zgrabe i muče. To je zato što ne poznajemo našeg nebeskog Oca. Što više učimo o njemu, to više Božja ljubav izgoni strah iz naših srca i uvjerava nas da je Onaj koji nas je stvorio suosjećajan prema svima koji teže pravednosti. On je veliki Bog, a ne mali. Istina, svoje najveće blagoslove neće dati nikome osim onima koji se s njim slože, ali, s druge strane, on nije demon da bi ga se kao takvog trebalo bojati. On ne

nalazi zadovoljstvo u patnji svojih stvorenja i neće dopustiti da itko vječno pati, otud njegova priprema da će svi imati, kroz Krista, priliku za ponovno postizanje savršenstva i vječnog života, i da svatko tko ne želi iskoristiti ovu veliku prednost mora umrijeti drugom smrću – mora biti uništen.

Dok su Isus i tri omiljena apostola bili na gori preobraženja, za koju se pretpostavlja da je bila gora Tabor, u podnožju planine nalazio se čovjek čiji je sin bio umobolan, kojeg je doveo da Gospodin istjera demona iz njega. Apostoli su već bili vani, kao Gospodnji predstavnici, u raznim dijelovima zemlje Palestine, liječeći bolesne i istjerujući demone u njegovo ime, pa su pokušavali istjerati ovog demona, ali nisu mogli. Revidirana verzija govori o oboljelom kao o epileptičaru. Doista, sva viša kritika osporava da postoji nešto poput opsjednutosti zlim duhovima. Danas je uobičajena izreka među višim kritičarima da je ono što su naš Gospodin i apostoli zamijenili za opsjednutost demonima bilo samo ludilo, epilepsija, itd. Naravno, riječ bolest je dovoljno široka da pokrije bilo koju vrstu bolesti, bilo da se radi o nečemu izravno prouzročenom od protivnika ili neizravnoj nasljednosti. U oba slučaja dolazi do gubitka lakoće, bolesti, nelagode. Mi, međutim, imamo više povjerenja u Gospodinovu mudrost i njegove izabrane apostole i glasonoše nego u sve doktore teologije i doktore medicine na cijeloj zemlji. Stoga prihvaćamo ovu pripovijest baš onako kako glasi, da je Isus prekorio „đavla” i istjerao ga iz dječaka, koji je istog časa ozdravio.

Učenici koji su bili neuspješni u istjerivanju ovog demona, pozvali su Učitelja daleko od slušanja

mnoštva i pitali ga zašto nisu uspjeli kada su pokušali istjerati demona. On odgovori: Zbog vaše male vjere. Drugi izvještaj kaže da je izjavio: „Ova vrsta ne izlazi osim postom i molitvom.” Drugim riječima, pouka apostolima bila je da će njihova najveća moć proizaći iz njihovog života vrlo blizu Bogu, života u samoodricanju i molitvi. Naravno, ovdje se ne usađuje post da bi ih vidjeli ljudi, niti sugeriramo da bi ih djela pokore od strane učenika učinila učinkovitijima u razumijevanju Gospodinova otajstva; radije, misao je da što bliže živite Bogu, to više Božanske moći može biti korišteno od strane njega i kroz njega.

Možda nam je teško razumjeti što se naš Gospodin osvrnuo na njihovo malo vjere, jer su sigurno iskazivali značajnu vjeru pokušavajući istjerati demona. Vjera, da bi bila uspješna, mora biti poduprta duhovnom snagom, a naš nas Gospodin uvjerava da bismo čak i s malom količinom vjere mogli premjestiti planinu i ništa ne bi bilo nemoguće. Ne trebamo pretpostaviti da je naš Gospodar mislio da njegovi sljedbenici pokušaju ukloniti planine kao razbibrigu, niti kao dokaz svoje vjere, jer bi se time ozbiljno umiješali u interese drugih kojima bi više odgovaralo da ima planina ostaje. To ne bi imali pravo raditi. Pretpostavljamo, dakle, da misao mora biti da ako je u ispunjenju Božanske zapovijedi potrebno ukloniti planinu, i ako je nalog dat jednom od Gospodovih sljedbenika da ukloni planinu, i ako bi on mogao ispoljiti vjeru da poslušati zapovijed, rezultat bi odgovarao iskazanoj vjeri. Sve što bi većina nas mogla učiniti bilo bi ispoljavati što je više moguće vjere i tražiti od Gospodina više, i također nastojati njegovati veći stupanj vjere.

OPRAŠTATI I BITI OPROŠTENO

– MATEJ 18:21-35 . – 31. SRPNJA –

„Ako vi oprostite ljudima njihove grijehove, i vama će Otac vaš nebeski oprostiti.” – Matej 6:14

PITANJE SV. PETRA: „Gospodine, koliko puta da moj brat sagriješi protiv mene i ja mu oprostim; do sedam puta?” je upit koji se postavlja mnogima. To je pitanje koje će u neko vrijeme i na neki način ili oblik sasvim sigurno doći svim Kristovim sljedbenicima. Sami nesavršeni i okruženi drugima koji su nesavršeni, neprestano imamo potrebu iskazivati milosrđe, dobronamjernost, praštanje. Postoji nešto u ljudskom umu što prirodno cijeni pravdu i posebno obraća pažnju na nepravdu učinjenu prema nama. Također je nevjerojatno koliko ljudi uživa u istjerivanju pravde prekršitelju zakona. Taj je duh primijećen u ruljama. Muškarci, žene i djeca izbezumljuju se, kao zagovornici pravde, u izrazima protiv krivog bijednika koji izmiče kandžama zakona i pravedne kazne, i inzistiraju na tome da uzmu osvetu u svoje ruke. Čini se da su mnogi od onih koji sudjeluju u ruljama s vremena na vrijeme bili krivi za gotovo ili jednako velike zločine kao oni koje u drugome kude i koji bi ih

kaznili. Čini se da u palom tijelu postoji žudnja za činjenjem nasilja nad drugim, ili za gledanjem nasilja, kad bi samo za to moglo postojati opravdanje na temelju pravde. Jao, jadna stvorenja, kako je pogrešno takvo stanje srca, kako prijekorno u Božjim očima! Pa ipak, oni koji na taj način nepravedno daju uzde svojim strastima, umiruju vlastitu savjest, barem zaključujući da na stvar gledaju poput Boga, ljubeći pravdu i mrzeći nepravdu.

Istina je da je pravda temelj božanske vladavine – da je Bog pravedan; ali također je istina da je Bog pun ljubavi i ljubazan, i da prihvaća za sebe samo ime ljubavi, jer „Bog je ljubav”. Takvi bi trebali naučiti da biti sličan Božanskom znači upravljati samim sobom i svojim putem prema pravilima pravde, ali mjeriti put drugih prema pravilu ljubavi i suosjećanja, velikodušnosti i oprosta.

Odgovarajući na pitanje svetog Petra, naš Gospodin je rekao da bratu trebamo oprostiti ne samo sedam

puta, nego sedamdeset puta sedam. Kakva se širina velikodušnosti ovdje sugerira! Kako nam to govori o milosti punoj ljubavi i oprostima onoga s kim imamo posla! Ali sjetimo se druge izjave o ovoj istoj stvari, gdje se implicira da prije nego što se oprost odobri, treba ga barem željeti, ako ne i tražiti. „Ako ti se brat tvoj sedam puta na dan ogriješi i sedam puta na dan rekne: Kajem se; ti ćeš mu oprostiti” – ili u opsegu od sedamdeset puta sedam. Moramo čak pretpostaviti da je Gospodin mislio da u našim srcima već trebamo oprostiti bratu njegove prijestupe, iako bismo mogli mudro čekati da izrazimo svoje oprostjenje dok njegov stav ne pokaže neku želju za tim. Kristovi učenici moraju neprestano biti u stavu velikodušnosti i ispunjeni duhom opraštanja kao što je to i nebeski Otac – spremni i čekajući da budu milostivi, i pod odgovarajućim uvjetima, da očituju tu spremnost.

Da bi ilustrirao ovu stvar, Učitelj je ispričao prisposobu. Rekao je: „Kraljevstvo je nebesko poput nekog kralja kojem bi njegove sluge polagali račun” (r. 23). Ali, kako ga mi razumijemo, on je mislio da je crkva u sadašnjem vremenu embrijsko Kraljevstvo i da se s njome Gospodin bavi prema ilustraciji u ovoj prisposobi. Stoga nije ilustracija Božjeg odnosa prema svijetu. On se uopće ne bavi svijetom. On ih ne naziva svojim slugama ni u kojem smislu te riječi – samo vjernici, posvećeni, zauzimaju ovaj povoljan položaj Božanskog odnosa i samo na njih se misli u prisposobi. Nadalje, prisposoba čak ne razmatra Crkvu s obzirom na prvobitni grijeh. Nije misao da se prvobitni grijeh može poništiti na temelju molitve. Kazna za prvobitni grijeh trebala je biti zadovoljena, ne molitvom grešnika, već dragocjenom Kristovom krvlju. Ali nakon što su nam grijesi oprosteni kroz okretanje od grijeha i vjeru u Krista, kroz posvećenje Gospodinu i začecje svetim duhom, tada smo njegove sluge, i prisposoba se odnosi samo na njih.

Prvi sluga spomenut u prisposobi bio je vrlo zapušten kao Božji sluga. Kao Kristov sljedbenik on je zakazao. Došlo je vrijeme obračuna. On je to shvatio i molio je Božansku naklonost i milost, obećavajući da će učiniti sve što može da nadoknadi nedostatke. Čuo se; kazna nad njim je obustavljena. Ali kad je pošao naprijed pronaći suslugu koji mu je dugovao beznačajnu svotu i nije htio imati milosti prema njemu, njegov je gospodar bio vrlo ljut i izjavio je da se i s njim mora postupati grubo i da mu se ne smije dati milost, jer on nije pokazao milosrđe svome suslugi. Riječi njegovog Gospodara bile su: „Zar nisi i ti trebao

imati samilosti (milosti) prema svome drugu -sluzi kao što sam se ja smilovao tebi?” I on ga je „predao mučiteljima dok ne plati sve što je trebalo”. Dospjeli iznos ne bi uključivao niti jedan dio kazne za prvobitni grijeh, već samo kazna za nedostatke prijestupnika u pogledu njegovog zavjetnog odnosa, kao sluge koji je također bio dužnik od vremena kada je postao sluga.

Gospodinove riječi koje završavaju parabolu su: „Tako će i Otac moj nebeski učiniti vama ako ne oprostite svaki od srca svome bratu prijestupe.” U drugom tekstu naš Gospodin usađuje istu misao različitim riječima, govoreći: „Ako vi otpustite ljudima njihove prijestupe, oprostit će i vama Otac vaš nebeski.”

Čini se da nije svima jasna svrha i cilj našeg nebeskog Oca u takvom postupanju s nama. Nije da želi uzvratiti. Nije da bi nam rekao: „Ako si zao prema drugima, ja ću biti zao prema tebi.” Umjesto toga, pouka je sljedeća: „Ljubazan sam prema nezahvalnicima; bio sam vrlo ljubazan prema tebi oproštenjem tvog prvobitnog grijeha i prihvaćanjem tvog posvećenja da budeš moj sluga i dovodeći te u svoju obitelj, ali sam te pozvao u ovaj položaj za posebnu svrhu i nećeš biti sposoban niti spreman za službu koju želim za tebe osim ako ne naučiš lekciju opraštanja i velikodušnosti; stoga, za tvoje dobro donosim pravilo da neću biti više velikodušan prema tebi i tvojoj nesavršenosti nego što si ti velikodušan prema svojoj braći u njihovim nesavršenostima. Činim ovo kako bih te naučio velikoj lekciji koja se ne može tako dobro naučiti ni na koji drugi način. Ono što tražim u tebi kao svom slugi je savršenstvo u sličnosti mom karakteru.

„Previše si sklon gledati na pravdu mog lika i kopirati ga i strogo se obračunavati s drugima koji su tvoji dužnici. Želim vam razjasniti da su najveći elementi mog karaktera ilustrirani sa stajališta moje ljubavi i suosjećanja, moje ljubaznosti i strpljenja. Budući da želim da napredujete u ovoj karakternoj sličnosti i tako dođete do položaja u kojem vas mogu obilnije koristiti u svojoj službi, stoga odlučujem da morate opraštati i biti milostivi jedni prema drugima, kao što sam ja već bio milostiv prema vama, i čak i dalje predlažem da budem milostiv prema vama, ako budete u skladu s mojim duhom ljubavi i tražite da hodate mojim putem. Spreman sam oprostiti onima punim ljubavi i velikodušnosti koji žele kopirati moj karakter; Spreman sam biti ljubazan, velikodušan i opraštati u najvećoj mjeri.”

GRIJESI KOJE NOSI ŽTVENI JARAC

„Jarac za otpuštanje neka bude postavljen živ pred GOSPODA, da se njime obavi pomirenje.” – Lev. 16:10

NE možemo u potpunosti razumjeti metodu kojom se vode računi Pravde, ali očito je ubojstvo, oduzimanje života, jedan od najtežih zločina s božanskog stajališta,

bilo da se radi o ubojstvu u stvarnom smislu, ili samo mržnja prema drugome, koju Gospodin naziva ubojstvom u srcu. On izjavljuje da je „dragocjena u

njegovim očima smrt njegovih svetaca". To znači da posebno vodi računa o njihovoj smrti. Kroz razdoblje koje je prethodilo prvom dolasku našeg Gospodina proljevala se pravedna krv, od Abela do Zaharije.

Što se Kaina tiče, on je bio kriv za bratovu smrt, kriv za bratovu krv; drugi koji su ubili pravedne ljude koje je Bog priznavao smatrani su krivima za njihovu smrt; a oni koji su ubili Isusa smatrani su krivima za Kristovu krv. Božji prijedlog je da Kristovom zaslugom želi opći oprost svih Adamovih grijeha; ali postoji mjera grijeha koja je iznad svega što bi se ispravno moglo smatrati rezultatom Adamove slabosti, i za koju postoji mjera odgovornosti.

VAPAJ PRAVDE ZA OSVETOM

Prema Svetom Pismu krv Abelova je „vapila” iz zemlje prema Gospodinu. Drugim riječima, Pravda je vapila za osvetom. Zasluga Kristove smrti, koja će se na kraju primijeniti kao otkupna cijena za grijeh svijeta, očito ne bi u potpunosti pokrila takav prijestup. Pokrivao bi onaj dio koji je pripadao adamskoj slabosti ili naslijeđu, ali bi određeni dio bio nepokriven. Možemo, stoga, pretpostaviti da će se određena količina obveze i dalje vezati za one pojedince koji su počinili ubojstva, te da će im pripadati veća ili manja odmazda zbog njihovih nedjela i nepravednih djela. Ali očito je Gospodin imao namjeru da, budući da su neki trebali patiti, dopusti da Židove na kraju židovskog doba pogodi izvjesna likvidacija ovog računa ubojstva, kako ga možemo nazvati. Budući da će oni, na kraju svog Doba, ionako imati velike nevolje, namjeravao je dopustiti da ova dodatna patnja dođe na njih, čak i na mnoge koji su bili nevini.

Čini se da je on dopustio ovo kažnjavanje nevinih kako bi u određenoj mjeri nadoknadio račun pravde protiv onih koji su počinili posebna ubojstva, itd., i u tom svjetlu bismo razumjeli izjavu, „Od ruke ovog naraštaja ja ću zahtijevajte svu pravednu krv koja je prolijevana na zemlji od dana pravednog Abela do dana Zaharije, sina Barakijina, koga ste ubili između hrama i žrtvenika.” (Matej 23:45.) Ovo je bio „svekrajnji gnjev” koji je došao na Jeruzalem i čini se da je to dovelo do temelja što se tiče prošlosti. Tamo je napravljen novi početak, baš kao što je počelo novo razdoblje. Antitipsko svećeništvo i antitipski leviti tada su stupili na scenu, a kroz ovo Evandeosko doba Gospodin je također primio na znanje smrt svog posvećenog naroda. Ako je tko kriv za smrt nekoga od Gospodinovih svetaca, posvećenika, dovodi sebe pod posebnu obvezu i odgovornost. Čini se da postoji posebna optužba za pravdu protiv bilo koga tko je kriv ili odgovoran za smrt ili progon njegovih svetaca. Postoji sugestija u tom smjeru (Otkrivenje 6:9,10), gdje se kaže da duše onih koji su bili obezglavljeni zbog svjedočanstva Isusa i svjedočanstva Riječi Božje

viču: „Dokle! Dokle! o Gospode, zar ne sudiš i ne osvetiš našu krv onima koji žive na zemlji.” Čini se da ovo simbolično prikazuje, a ne plač bilo kojeg pojedinca, jer su ti pojedinci bili mrtvi i nisu imali nikakvo znanje, nikakvo shvaćanje stvari uopće – „mrtvi ne znaju ništa” – ali pravda je bila ta koja je vapila, kao u Abelovoj slučaju, nakon što je umro. Oni nisu imali ništa s plaćem njihove krvi. Bio je to glas Pravde.

Svi će slobodno priznati da je postojala prilično velika klasa ove vrste kroz ovo Evandeosko doba od više od 1800 godina. Mnogi su patili zbog pravednosti, za ime Gospodnje; i očito je Gospodin namjerava da na kraju ovog Doba učini kao što je učinio na kraju Židovskog Doba – ima zbrajanje ili obračun, takoreći, i zadovoljenje Pravde. Ovo nije zadovoljenje pravde koje će Isus postići zaslugom svoje vlastite krvi, zadovoljavajući sve zahtjeve koji bi došli pod glavu Adamove osude i slabosti, već zadovoljenje pravde u odnosu na ove posebne prijestupe protiv „Tijela Kristova, koje je Crkva” – „Tko sablazni jednoga od ovih najmanjih, malenih mojih, bolje bi bilo da mu se objesi mlinski kamen o vrat i da se utopi u dubini morskoj.”

VRSTA ISKUPLJENJA NA KOJE ĆE VELIKO MNOŠTVO IMATI UČINAK

Na kraju ovog doba, postojat će klasa, koju nazivamo Veliko mnoštvo, koja mora umrijeti, jer je njihov savez bio da će to učiniti. Pod tim su uvjetom primili začecje od Duha Svetoga. Stoga, ako Bog dovrši ovo djelo milosti u njima dajući im duhovnu narav, mora doći do smrti tijela. Nema alternative, nema bijega od toga; i budući da nisu uspjeli izvršiti žrtvu u punom smislu, nisu uspjeli ići naprijed sa žarom i žustrošću koji bi se zahtijevali od onih koji bi bili njegovi sljedbenici, oni su odvojeni od klase Malog Stada; ali umjesto da budu bačeni u drugu smrt, dopušteno im je da dovrše svoju smrt. A budući da se njihova smrt ne primjenjuje, kao što je smrt članova Tijela Kristova – u žrtvenom smislu, kako je izvorno predloženo da bi trebalo biti – čini se da je raspored takav da će oni otići u smrt na neki način nadomjesnog načina, kao kompenzacija za neke prijestupe onih koji su činili nasilje nad članovima Tijela Kristova kroz cijelo doba. I stoga će računi Pravde biti djelomično izravnani i do određene mjere, prema tome, bit će dodijeljeno odgovarajuće oslobađanje, možemo reći, onima koji su počinili ubojstvo u prošlosti.

Na primjer, riječi anđela Danielu (Dan. 12:2) impliciraju da će Neron, kada uskrsne, izaći na sramotu i trajni prezir. Svi će znati o detaljima života tog čovjeka; bit će otvorena knjiga za cijeli svijet. Ljudi će reći: „To je Neron! Eno ga!” Bit će užasna kušnja biti tako promatran kao ubojica vlastite majke i ubojica

stotina Božjih svetaca; i njegov sram i prijezir nastaviti će se sve dok se ne izdigne iz tog stanja degradacije i ne pokaže reformom karaktera da je on potpuno promijenjen čovjek. Ali postojati će određena velika odgovornost protiv Neronu zbog smrti svih tih svetaca Gospodnjih; ovo bismo mogli pomisliti da bi gotovo isključilo svaku mogućnost njegove milosti od Boga. Ako bi smrt jednog sveca donijela kaznu, mislimo da bi smrt mnogih svetaca donijela veliku kaznu. Možemo stoga pretpostaviti da će imati mnogo stida i prezira; ali unatoč tome, zasluga Kristove smrti odnositi će se na Neronu kao i na ostatak čovječanstva.

Vjerojatno su u svijetu živjeli mnogi ljudi koji nisu imali umove i srca ništa bolje od Neronovih, ali koji nisu imali istu priliku za očitovanje ove opake sklonosti. Možda je bilo mnogo onih koje bi željeli

SLAVA CRKVE BITI ĆE TRAJNA

Naše je mišljenje da je božanska priroda, božanska razina postojanja, obećana samo Pomazaniku, a kada Pomazanik bude potpun, bit će nemoguće dodati njegovim članovima. Pretpostavka dodavanja bila bi po našem sudu jednako nerazumna kao i misliti da nakon što je čovjek odrastao i postao kralj treba razviti još jedno stopalo. Kada će Tijelo Kristovo biti potpuno – kada broj „Izabranih” bude pun – razumijemo da mu neće biti dodataka, baš kao što neće biti nedostataka u tom Tijelu kada bude proslavljeno. Čini se da ova priroda slave, časti i besmrtnosti razine Kraljevstva pripada samo Ocu, Sinu i „Nevjesti, Janjetovoj ženi.” Ne znamo ništa u Svetom Pismu niti u analogiji što bi impliciralo da to mogu dijeliti bilo koji drugi u bilo koje vrijeme; ali naravno ono što Bog nije jasno otkrio mi možda ne znamo sa sigurnošću. Međutim, možemo biti sigurni u jednu stvar, a to je da će Krist uvijek biti „Glava nad Crkvom koja je njegovo Tijelo”; da će on uvijek biti Glava nad svim stvarima.

Još jedna stvar u koju možemo biti sasvim sigurni jest da će Crkva koju Otac tako gleda kao članove Krista imati još druge slave; kao što apostol izjavljuje, „da bi u vjekovima koji dolaze Bog mogao pokazati neizmjereno bogatstvo svoje milosti u svojoj dobroti prema nama po Kristu” (Efež. 2:6,7), implicirajući ne samo da će Kristova slava biti vječna, nego da slava Crkve također treba biti vječna – ne ograničavajući se na Milenijsko doba.

ODREĐUJE LI STUPANJ PATNJE STUPANJ NAGRADE?

Slažemo se da se izjava našeg Gospodina o Ivanu Krstitelju, „Tko je najmanji u Kraljevstvu nebeskom, veći je od njega” (Luka 7:28), odnosi na cijelu klasu Drevnih Dostojnika; i nadalje, da se ne odnosi samo na zemaljski status Evanđeoske Crkve kao nadmoćne, već označava Crkvu kao nadmoćnu klasu u budućnosti.

ubiti, ali budući da nisu bili carevi, sami bi bili podložni zakonu i kazni, i time bi bili odvraceni. Nismo, dakle, kompetentni prosuđivati koliko je Neron bio osobito odgovoran za sav svoj put ili koliko je bio više kriv nego neki drugi iz rase.

Patnja i smrt Velikog mnoštva su, vidjeli smo, nužne, a primjena ove patnje i smrti na zamjenski način za posebne prijestupe protiv „Tijela Kristova” čini se posebnom pripremom s Gospodinove strane. Na taj način „duše pod oltarom” i njihova krv vape za osvetom; i na taj način osveta će biti ispunjena. Vapaj pravde bit će zadovoljen u vezi sa smrću ovih nevinih osoba iz klase Velikog mnoštva u vrijeme nevolje. Smrt Neronovih žrtava bit će nadoknađena, možemo pretpostaviti, od strane onih koji možda nevino pate. Računi Pravde, u tom pogledu, bit će zadovoljeni.

Moglo bi se postaviti ovo pitanje: S obzirom na izjavu apostola Jakova, „Uzmite, braćo moja, proroke kao primjer trpljenja nevolja i strpljivosti” (Jak. 5:10), i s obzirom na riječi našeg Gospodina glede patnje Crkve, „Tako su progonili proroke prije vas,” kao i na detaljnu izjavu o ovim patnjama drevnih dostojnika koju nam je dao apostol Pavao (Hebrejima 11), što bismo trebali reći o stupnju njihovih patnji u usporedbi s onima Crkve i nagradu koja bi im pravedno pripadala u usporedbi s nagradom Crkve?

EVANĐEOSKO DOBA „PRIHVATLJIV DAN” ZA ŽRTVE

Odgovaramo da ako Gospodin namjerava nagraditi svoj narod proporcionalno njihovoj patnji, neki od nas će naizgled dobiti vrlo malu nagradu. Niti smo bili kamenovani do smrti, niti smo piljeni, niti smo lutali u ovčjim i kozjim kožama; niti smo bili bez ikakvog mjesta gdje bismo mogli nasloniti glavu. Mogli bismo, međutim, reći da neke od naših patnji mogu biti drugačije vrste od njihovih: moguće je podnijeti figurativno spaljivanje ili kamenovanje, i da se naša imena izbace kao zla, itd. Ali u cjelini ne možemo reći da, što se tiče zasluga u pitanju patnje, postoji bilo kakva prednost koju Crkva može zahtijevati u odnosu na Drevne Dostojnike čak i među onima iz našeg broja koje je, u ranoj Crkvi, Neron spalio kao baklje. Čini se da moramo uzeti u obzir Božanski „izbor”; da se Bogu svidjelo pozvati nas ovim uzvišenim pozivom. Tijekom Milenijskog doba čak bi neki možda mogli postati odani načelima pravednosti kao bilo koji od Drevnih dostojnika ili bilo tko iz Crkve, a ipak ne bi bili nagrađeni ni njihovim ni našim priznanjem. Vjerujemo da smo povlašteni samo u tome što živimo u ovom određenom vremenu blagoslova – „prijatnom danu Gospodnjem” – u kojem je Gospodin spreman i voljan prihvatiti naše žrtve; i ovaj prihvatljivi dan nije

mogao započeti sve dok naš Gospodin Isus nije podnio svoju žrtvu i otvorio „novi i živi put,” kojim bismo mogli slijediti njegove stope.

Ivan Krstitelj imao je vrlo časno djelo koje je trebao obaviti, ali to je djelo trebalo izvršiti prije smrti

našeg Gospodina i prije početka ovog „dana prihvatljivosti.” Stoga on nije mogao biti iz Crkve Evandeoskog doba i nije došao pod naš „Uzvišeni poziv” – sunasljedstvo s našim Gospodinom u Kraljevstvu nebeskom.

POSJEĆIVANJE NOMINALNIH CRKVENIH SLUŽBI

ZAKLJUČUJEMO da neki od naših čitatelja nisu u potpunosti razumjeli našu sugestiju u vezi s posjećivanjem nominalnih crkvenih službi. Nismo razmišljali o tome da potaknemo članstvo na bilo koju ljudsku instituciju. Nismo razmišljali o tome da na bilo koji način potaknemo ove institucije. Samo smo željeli sugerirati da su neki dragi prijatelji, po našem sudu, skloni otići u krajnost i bojati se kročiti unutar nominalnih crkvenih građevina. Naša je misao da ih treba prepoznati kao okupljališta onih koji ispovijedaju određeno znanje i ljubav prema našem Spasitelju – Spasitelju svijeta. Iako se ne možemo složiti sa svim onim što oni navode u svojim vjeroispovijestima, možemo suosjećati s njima u smislu da shvaćamo kako su dospjeli u tamu i ropstvo u kojem se nalaze, jer smo i sami nekad bili u istom. Imamo razloga vjerovati da su neki od njih poštjeni kao što smo bili i mi.

Naša sugestija je da dok je prva dužnost Gospodnjeg naroda koji je u svjetlu „ne zaboraviti svoje okupljanje”; dok je njihova dužnost „jedni druge izgrađivati u presvetoj vjeri” i sami „rasti u milosti”; dok je, prema tome, njihova dužnost brinuti se za vlastitu duhovnu prehranu proučavanjem Svetog Pisma, itd., ipak može biti trenutaka kada ništa važnije ili hitnije ili prikladnije ne bi bilo od posjeta nekom molitvenom ili drugom susretu kršćanskih prijatelja nominalnih sistema. Naša sugestija nije bila toliko da treba posjećivati nominalne crkve, već da se nitko od nas ne bi trebao bojati pohađati jednu ako mu se ponudi povoljna prilika, za slučaj da tamo pronademo nekoga gladnog istine i da se postigne neko dobro. Ove se napomene posebno odnose na one koji imaju muževe ili žene koji bi povremeno željeli njihovo društvo, a zauzvrat su voljni pratiti ih na sastancima Međunarodnih Istraživača Biblije.

